

Mottagare
Regionstyrelsen

Uppdrag. Ideell kvinnojoursverksamhet på Gotland genom IOP - idéburet offentligt partnerskap

Regionstyrelsens förslag till beslut i regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2023-12-11, § 230, att regiondirektören får i uppdrag att inleda dialog med kvinnojourerna med målet att teckna ett idéburet offentligt partnerskapsavtal (IOP-avtal). Bakgrunden angavs vara behovet att säkra en långsiktig struktur för kvinnojourernas arbete med förebyggande och stödjande verksamhet vad gäller våldsutsatthet.

Regionstyrelsen beslutade på sitt sammanträde 30 maj 2024 att återremittera ärendet till budgetavstämningen med hänsyn till det ekonomiska läget.

Utifrån det rådande ekonomiska läget i Region Gotland är regionstyrelseförvaltningens bedömning att det saknas ekonomiska medel för att ingå ett IOP-avtal med kvinnojouren.

Om ekonomiska medel hade funnits skulle förslaget till beslut varit att ingå en överenskommelse med Kvinnojouren Amanda. Dialog har skett med Kvinnojouren Amanda och Region Gotland och förslaget skulle vara att ingå en överenskommelse med en grundfinansiering för att säkra den basverksamhet som Kvinnojouren Amanda erbjuder. De har en unik kompetens som behövs för att arbeta med våldsutsatta, och deras skydd och stöd, samt arbeta förebyggande med informations- och utbildningsinsatser på olika sätt. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en sådan insats skulle bidra till att uppfylla målet ”Våld förebyggs, upptäcks och stöd erbjuds” i genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett hållbart socialt hållbart Gotland”.

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade 2023-12-11, § 230, att regiondirektören får i uppdrag att inleda dialog med kvinnojourerna med målet att teckna ett IOP-avtal. Bakgrunden angavs vara behovet att säkra en långsiktig struktur för kvinnojourernas arbete med förebyggande och stödjande verksamhet vad gäller våldsutsatthet.

Vad är ett idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Ett IOP kan tecknas där det finns en gemensamt definierad målbild som kräver samverkan, där arbetet ska syfta till att uppnå ett gemensamt allmännyttigt mål. En förutsättning för att IOP ska vara möjligt är att verksamhetsområdet ligger inom den offentliga organisationens kompetens och i dess ansvarsområde. Partnerskapet måste vara utformat på ett sätt som skiljer sig från när den offentliga parten köper en vara eller en tjänst, annars blir partnerskapet upphandlingspliktigt.

Kvinnojouren på Gotland

På Gotland finns i dagsläget två kvinnojouren, varav en (Kvinno- och tjejjouren Fyren) har en nationell specifik målgrupp för de som lever med skyddade personuppgifter, och den andra är Kvinnojouren Amanda. För närvarande har inte Kvinno- och tjejjouren Fyren kapacitet att medverka i en överenskommelse.

Kvinnojouren Amanda bildades 1984 och drivs av ett antal ideellt arbetande volontärer. Målgruppen är främst våldsutsatta kvinnor som behöver skydd och stöd, och syftet med verksamheten är att stötta utsatta kvinnor och sprida information i samhället om våld i nära relationer.

Dialog har förts mellan regionstyrelseförvaltningen och Kvinnojouren Amanda, utifrån genomförandeprogrammets (Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland) målsättning för målet Våld förebyggs, upptäcks och stöd erbjuds. Kvinnojouren Amanda har den unika erfarenhet och kompetens som efterfrågas i arbetet med utsatthet för våld vad gäller Relationsvåld samt Mäns våld mot kvinnor.

För att möjliggöra en långsiktighet, bygga upp en mer stabil genomförandekapacitet och möjliggöra likvärdiga insatser i regionen behöver verksamheterna inom kvinnojouren en långsiktig finansiering. Eftersom genomförandet av all verksamhet inom Kvinnojouren Amanda utgår från ideell tid, så är det centralt att det finns många volontärer att tillgå i arbetet. De måste genomgå grund- och fortbildning för att genomföra sina uppdrag. Basverksamheten innebär att informera, leda stödsamtal, utbilda och ha ansvar för jourtelefon och dess inkommande samtal. Det är centralt att kvinnojourenas basverksamhet med utbildade volontärer, öppen jourtelefon och tid för stödsamtal kan säkras över lång tid.

Jouren har idag inkomst från andra kommuners placeringar för våldsutsatta i boendet. Det är en osäker inkomst som är omöjlig att budgetera. Kvinnojouren Amanda har inte upphandlat avtal med Region Gotland och IOP är så avgränsat att det inte omfattar Kvinnojouren Amandas boende.

Kvinnojouren Amanda medverkar idag i flera regionala nätverk där det görs strategiska överväganden, behovsinventeringar, övergripande

samverkansinsatser med mera. De har en lång erfarenhet av att utföra informationsinsatser samt att arbeta med våldsutsatta.

Syftet med överenskommelsen

En överenskommelse (IOP) skulle kunna skapa förutsättningar för en långsiktig och strukturerad samverkan mellan Region Gotland och Kvinnojouren Amanda.

I avtalet skulle former för samverkan och beskrivning av respektive parter ansvarsområden regleras. Samverkan skulle ske via regionala nätverk, dialogmöten samt uppföljningar.

Ekonomi

För att möjliggöra genomförandet av en överenskommelse med att stärka likvärdig tillgång till stöd och våldspreventiva åtgärder för regionens invånare, skulle det behövas 200 000 kr per år. Ett fyraårigt avtal under 2025–2028 förutsätter således sammanlagt ett anslag om totalt 800 000 kr.

Bedömning

Utifrån rådande ekonomiska läget är regionstyrelseförvaltningens bedömning att ett avtal med kvinnojouren inte är möjligt, då de ekonomiska medlen för ett partnerskap saknas.

Om ekonomiska medel hade funnits skulle förslaget till beslut varit att ingå en överenskommelse med Kvinnojouren Amanda. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att ett IOP-avtal med Kvinnojouren Amanda hade varit motiverat utifrån uppdraget att säkra en långsiktig struktur för kvinnojourernas arbete med att förebygga och stödja verksamhet vad gäller våldsutsatthet.

I Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) tydliggörs att Region Gotland, har ett ansvar att förebygga mäns våld mot kvinnor. Det ena (av tre) övergripande mål är ”Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla”. *Värna en trygg uppväxt fri från våld* lyfts fram inom prioriteringen ”Främja hälsa, delaktighet och trygghet”. För att nå verkställighet i arbetet har tre genomförandeprogram tagits fram, varav ”Kraftsamling för hälsa och ett hållbart socialt hållbart Gotland” omhändertar målet att ”Våld förebyggs, upptäcks och stöd erbjuds”.

För genomförandet av konkreta insatser som bidrar till att stärka likvärdig tillgång till stöd och våldspreventiva åtgärder i regionen behöver Region Gotland samverka med aktörer som har genomförandekapacitet i form av rätt kompetens. Att möta våldsutsatta och kunna leda samtal och informationsinsatser om våld i nära relation och mäns våld mot kvinnor, kräver en trygg individ i en stabil organisation, för att kunna ge en trygghet för ett långsiktigt stöd, vilket en IOP med Kvinnojouren Amanda hade gett än bättre förutsättningar för. Det skulle vara en insats som bedöms gå helt i linje med genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett hållbart socialt hållbart Gotland”.

För det fall att det hade funnits ekonomiska förutsättningar att ingå ett IOP-avtal bedöms fyra år ha varit en lämplig tid för att långsiktigt stärka arbetet med att säkra strukturen för basverksamheten, speciellt det långsiktiga arbetet med att finna och utbilda volontärer för kommande insatser. Det skulle innebära en mer långsiktigt stabil förening. Det bedöms vara viktigt med en löpande dialog mellan regionen och kvinnojouren samt en utvärdering mot slutet av avtalets giltighet inför ställningstagande kring ett eventuellt förnyat avtal.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att beskrivet IOP-upplägg inte står i strid med lagen om offentlig upphandling, utan att inriktningen på avtalet lever upp till kraven som en IOP ställer enligt beskrivning ovan.

Den 1 april 2024 trädde en ny lag i kraft Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. Lagen innebär bland annat att tillstånd krävs för privata aktörer (till exempel stiftelser, föreningar och bolag) som yrkesmässigt vill bedriva skyddat boende, vilket kan påverka kvinnojourers verksamhet. Historiskt sett har många kvinnojourer drivit skyddat boende för utsatta, vilket den boendes hemkommun betalat för. Fullmäktiges uppdrag att inleda en dialog med kvinnojourer kring idéburet offentligt partnerskap tar sin utgångspunkt i just denna sårbarhet. Syftet med partnerskapet var att hitta en finansieringslösning för att ge långsiktiga förutsättningar för lokal, ideell kvinnojoursverksamhet som inte skulle kopplas till skyddade boenden. Aktuellt IOP-upplägg bygger inte på en samverkan kring skyddat boende varför den nya lagen inte påverkar förslaget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ett IOP-avtal medför ökade kostnader. Uteblivna insatser mot Mäns våld mot kvinnor innebär dock stora samhällskostnader i sig. Den i förhållande ringa ekonomiska insatsen bedöms kunna undvika större samhällskostnader genom ett förebyggande arbete som förstärks.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att med IOP stärker vi arbetet med barnperspektivet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att med IOP stärker vi arbetet med jämställdhet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att med IOP stärker vi allas likvärdiga insatser för att förebygga, upptäcka, skydda och stödja vid våldsutsatthet.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej relevant.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-09-19

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till
Kvinnojouren Amanda